UCHWAŁA Nr LII/240/2022
RADY POWIATU W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM
z dnia 16 grudnia 2022r.

w sprawie: przyjęcia „Powiatowego programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Sępoleńskim na lata 2023-2027"

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1526) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 1249) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji w Powiecie Sępoleńskim program pn.: „Powiatowy program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Sępoleńskim na lata 2023-2027", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Sępólnie Krajeńskim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Marek Chart

Uzasadnienie
do Uchwały Rady Powiatu w Sępólnie Krajeńskim
Nr LII/240/2022
z dnia 16 grudnia 2022 r.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanej przez powiat należy w szczególności opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zgodnie z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (Monitor Polski, Dziennik Urzędowy RP z dnia 31 grudnia 2022 rok, poz. 1204) jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu powiatowym są zobowiązane do opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W związku z powyższym przyjęcie niniejszej uchwały Rady Powiatu w Sępólnie Krajeńskim jest w pełni uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Marek Chart

Załącznik do Uchwały Nr LII/240/2022
Rady Powiatu w Sępólnie Krajeńskim
z dnia 16 grudnia 2022 r.

POWIATOWY PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE W POWIECIE SĘPOLEŃSKIM NA LATA 2023-2027

Opracowanie:
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą
w Więcborku

Sępólno Krajeńskie, grudzień 2022 r.

Spis treści

I. Wstęp 3

II. Definicja przemocy 5

III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie sępoleńskim 5

IV. Podstawy prawne i założenia programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie 11

V. Cele programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie 12

VI. Zawartość merytoryczna programu 13

VII. Nabór i selekcja uczestników programu 14

VIII. Warunki/ reguły uczestnictwa w programie 15

IX. Realizacja programu 16

X. Monitoring i ewaluacja 18

XI. Partnerzy programu 19

XII. Źródła finansowania programu 19

I. Wstęp

Programy oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie są integralnym elementem kompleksowych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy. Głównym ich założeniem jest eliminacja zachowań przemocowych u osób stosujących przemoc, poznanie alternatywnych dla przemocy zachowań, a także zatrzymanie przemocy. Oddziaływania w postaci programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc powinny być uzupełniane działaniami interwencyjnymi, jak i działaniami profilaktycznymi mającymi na celu zapobieganie wszelkim formom przemocy. Interwencje oparte na realizacji programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych powinny stanowić jedynie uzupełnienie całego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podstawową rolę powinny odgrywać interwencje karno - administracyjne.

Prezentowany program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest kompatybilny z Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Sępoleńskiego na lata 2023-2027.

Niniejszy program opracowany został na podstawie Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021–2026 – przyjętego Uchwałą Nr 1/39/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 stycznia 2021 r., ramowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2014 r. oraz zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno - edukacyjne (Dz. U. z 2011, Nr 50, poz. 259).

Program ten jest rodzajem interwencji stosowanej wobec sprawców przemocy domowej. Podstawowym zadaniem programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych jest zastosowanie oddziaływań edukacyjnych, socjalizacyjnych oraz psychologicznych, mających wpływ na zmianę postaw i zachowań osób stosujących przemoc.

Możliwość realizacji programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych jest szansą na zapobieganie dalszym zachowaniom przemocowym, wykorzystując techniki terapeutyczne. Sprawca przemocy ma okazję do zmierzenia się ze swoim problemem, przepracowania go i zrozumienia, że relacje w rodzinie mogą być oparte na szacunku do osoby bliskiej.

II. Definicja przemocy

Przemoc jest zjawiskiem coraz bardziej powszechnym. Można się z nią zetknąć nie tylko w filmach i programach informacyjnych, ale niestety coraz częściej na ulicy, w szkole i we własnym domu. Przemoc w rodzinie jest tym rodzajem przemocy w stosunku do osób bliskich, której ujawnienie jest wyjątkowo trudne. Przemoc kierowana jest głównie ku osobom zależnym i określona jest jako zespół atakujących, nadzorujących i kontrolujących zachowań o charakterze fizycznym, seksualny i emocjonalnym, których celem jest zniewolenie ofiary, wyeliminowanie jej suwerenności, podporządkowanie jej myśli i działań żądaniom i potrzebom sprawcy.

Zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249 t.j.) przemoc to jednorazowe lub powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszając ich godność i nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określając zakres pomocy udzielanej ofiarom oraz wskazując środki mające na celu oddziaływania wobec osób stosujących przemoc.

III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie sępoleńskim

Powiat Sępoleński położony jest w województwie kujawsko-pomorskim w północno-zachodniej jego części. Siedzibą powiatu jest miasto Sępólno Krajeńskie. W skład reaktywowanego Powiatu Sępoleńskiego wchodzą cztery gminy: Sępólno Krajeńskie, Więcbork, Kamień Krajeński i Sośno, na terenie których leżą trzy miasta: Sępólno Krajeńskie, Więcbork i Kamień Krajeński. Liczba mieszkańców Powiatu Sępoleńskiego według danych Głównego Urzędu Statystycznego według stanu na 31 XII 2021 roku wynosiła 40.639 osób.

Zjawisko przemocy jest trudne do zdiagnozowania ze względu na znaczną, nieustaloną liczbę przestępstw. Z doświadczenia osób i organizacji zajmujących się przemocą domową wynika, że wszelkie statystyki nie oddają powagi problemu. Większość sytuacji przemocowych zachodzących wewnątrz rodziny w ogóle nie wychodzi na światło dzienne i nie jest zgłaszanych. W szczególności dotyczy to dzieci - ofiar przemocy w rodzinie, które z reguły nie potrafią same prosić o pomoc, a czasem dochodzi do zagrożenia ich zdrowia, a nawet życia.

1. Dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim, dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 1. Liczba przeprowadzonych interwencji domowych na terenie powiatu sępoleńskiego w latach 2019-2021

Rok	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych na terenie powiatu sępoleńskiego w związku z przemocą domową	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A"	Liczba prowadzonych postępowań przygotowawczych w związku z podejrzeniem przemocy	Liczba stwierdzonych przestępstw dotyczących znęcania się nad rodziną
2019	640	97	25	14
2020	755	110	34	24
2021	558	71	29	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim

Na podstawie danych przedstawionych powyżej, można stwierdzić, że na przestrzeni ostatnich 3 lat (tj. w latach 2019-2021), Policja podjęła 1.953 interwencje domowe na terenie Powiatu Sępoleńskiego w związku z przemocą domową. W 2021 roku porównując do lat 2019 i 2020 liczba przeprowadzonych interwencji w związku z przemocą domową spadła.

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A" w 2020 roku była najwyższa. W 2021 roku uległa zmniejszeniu.

Liczba prowadzonych postępowań przygotowawczych w związku z podejrzeniem przemocy na przestrzeni trzech lat w 2020 roku uległa wzrostowi, natomiast w 2021 roku zmalała.

W 2019 roku stwierdzono 14 przestępstw dotyczących znęcania się nad rodziną. W 2020 roku stwierdzono 24 przestępstwa, natomiast w 2021 roku stwierdzono 17 przestępstw.

Tabela 2. Liczba zastosowanych środków zapobiegawczych wobec sprawcy przemocy na terenie powiatu sępoleńskiego w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	Liczba zastosowanych środków zapobiegawczych wobec sprawcy przemocy w postaci:		
	dozoru policyjnego	opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	tymczasowego aresztowania
Rok 2019	**2**	**0**	**0**
Rok 2020	**8**	**0**	**3**
Rok 2021	**5**	**2**	**0**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim

W latach 2019-2021 zastosowano łącznie 20 środków zapobiegawczych wobec sprawcy przemocy w rodzinie, z czego: 15 środków zapobiegawczych w postaci dozoru policyjnego, 2 środki zapobiegawcze w postaci opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym oraz 3 środki zapobiegawcze w postaci tymczasowego aresztowania.

2. Dane statystyczne Zespołów Interdyscyplinarnych działających przy ośrodkach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Sępoleńskiego, stanowiących najważniejszy element Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, mających na celu skupienie przedstawicieli wszystkich instytucji i służb z terenu danej gminy, których wspólne działania mogą kompleksowo przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie i stworzenia systemu wsparcia dla osób i rodzin gdzie występuje zjawisko przemocy, przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 3. Liczba procedur wszczętych oraz zakończonych dotyczących zjawiska przemocy na terenie powiatu sępoleńskiego w latach 2019-2021

Lp.	Procedury	Liczba procedur w okresie:		
		2019 rok	**2020 rok**	**2021 rok**
1.	**wszczęte,** w tym przez przedstawicieli:	**114**	**128**	**107**
	jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	17	21	27
	policji	88	100	78
	oświaty	7	4	0
	ochrony zdrowia	0	0	2
	komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	2	3	0
2.	**zakończone,**	**101**	**94**	**91**

	w tym z powodu:			
	ustania przemocy i po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	55	44	58
	braku zasadności podejmowania działania	46	50	33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych działających przy ośrodkach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Sępoleńskiego

Jak wskazują dane w latach 2019 – 2021 ok. 77% wszczętych procedur zostało przez Policję. Ponadto, Niebieskie Karty były przekazywane przez ośrodki pomocy społecznej, placówki oświatowe oraz komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Ukazuje to współpracę pomiędzy instytucjami, która jest niezwykle ważna ze względu na uzupełnianie się ich działalności.

Zgodnie z danymi z Tabeli nr 3 na przestrzeni 3 lat wszczęto łącznie 349 procedur, natomiast zakończono 286 (z powodu ustania przemocy i po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy 157, a z powodu braku zasadności podejmowania działania 129).

Tabela 4. Działania podejmowane w związku z występowaniem przemocy w rodzinie przez klientów pomocy społecznej oraz przez członków grup roboczych na terenie powiatu sępoleńskiego w latach 2019-2021

Lp.	Działania podejmowane w związku z występowaniem przemocy w rodzinie przez:	2019 rok	2020 rok	2021 rok
1.	**klientów:**	**18**	**27**	**25**
	zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie	8	18	17
	wnioski o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego	8	7	3
	pozwy o eksmisję	2	0	2
	pozwy o wydanie nakazu opuszczenia lokalu	0	2	3
2.	**członków grup roboczych:**	**57**	**65**	**45**
	zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie	10	13	8
	wnioski o leczenie odwykowe lub zmianę formy leczenia	47	52	37

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych działających przy ośrodkach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Sępoleńskiego

Zgodnie z danymi z Tabeli nr 4 głównym działaniem podejmowanym przez klientów jest zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.

Na przestrzeni 3 lat z roku na rok widać, że głównym działaniem podejmowanym przez członków grup roboczych są wnioski o leczenie odwykowe lub zmianę formy leczenia.

Jak wynika z doświadczeń instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na terenie powiatu zjawisko to jest obecne w życiu mieszkańców Powiatu Sępoleńskiego, co potwierdzają informacje zawarte w powyższych tabelach. Na podstawie uzyskanych informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie można stwierdzić, że w analizowanym okresie zmalała ogólna liczba ofiar i sprawców przemocy objętych procedurą "Niebieskie Karty". W celu ulepszenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie istnieje konieczność realizacji działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Niezbędne jest podejmowanie działań mających na celu powstrzymanie przemocy i zmniejszenie skali tego zjawiska. W tym celu opracowano program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie. Wynika on również z zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat.

3. Zasoby instytucjonalne w Powiecie Sępoleńskim

Na terenie Powiatu Sępoleńskiego funkcjonują następujące instytucje, których działanie związane jest ze zjawiskiem przemocy w rodzinie:

1) **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku,** które wykonuje między innymi zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności: udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach, opracowywanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
2) **ośrodki pomocy społecznej tj. w Więcborku, Sępólnie Krajeńskim, Kamieniu Krajeńskim, Sośnie,** przy których funkcjonują Zespoły Interdyscyplinarne, które wykonują zadania gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności polegające na: tworzeniu gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, tworzeniu gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
3) **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sępólnie Krajeńskim** udzielająca pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzicom między innymi poprzez: wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności

negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej, problematyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;

4) **Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Tucholi,** kuratorzy sądowi prowadzą sądowe postępowania wykonawcze między innymi wobec sprawców przemocy skazanych na kary nieizolacyjne, a także sprawują nadzory nad rodzinami, w których występuje przemoc w formie zaniedbania;

5) **Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim,** której podstawowymi zadaniami są m.in. ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w tym prowadzenie interwencji w przypadku występowania przemocy w rodzinie, prowadzenie działań prewencyjnych wobec sprawców, zapewnienie ofiarom doraźnego bezpieczeństwa;

6) **jednostki poradnictwa specjalistycznego** działające przy ośrodkach pomocy społecznej oraz przy PCPR na terenie powiatu, tj. Punkt Poradnictwa Specjalistycznego w Więcborku dla Mieszkańców Powiatu Sępoleńskiego, Punkt Interwencji Kryzysowej w Więcborku, Punkt Interwencji Kryzysowej w Sępólnie Krajeńskim, Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przemocy w Rodzinie w Sośnie, Gminny Ośrodek Wsparcia w Kamieniu Krajeńskim. Oferowany rodzaj świadczonego poradnictwa to konsultacje prawne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, rodzinne, psychoterapia z zakresu leczenia uzależnień, a także terapia rodzinna;

7) **4 gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych tj. w Więcborku, w Sępólnie Kraj., w Kamieniu Kraj. oraz w Sośnie,** których podstawowym zadaniem jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.

Priorytetowymi kierunkami interwencji w zakresie działań podejmowanych przez w/w instytucje w zakresie realizacji działań na rzecz przeciwdziałania przemocy jest tworzenie i rozwijanie spójnego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie oraz pomoc rodzinom uwikłanym w zjawisku przemocy. Stworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie opartego

na współpracy różnych podmiotów ma na celu zwiększenie efektywności działań zmierzających do niwelowania tego niepożądanego zjawiska.

IV. Podstawy prawne i założenia programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

1. Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych określają następujące akty prawne:

1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249 t.j.);
2) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50 poz. 259);
3) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
4) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.);
5) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. z 2011r. Nr 209 poz. 1245);
6) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (Monitor Polski, Dziennik Urzędowy RP z dnia 31 grudnia 2021 rok, poz. 1204);
7) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026 - przyjęty Uchwałą Nr 1/39/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 stycznia 2021 roku;
8) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjęty Uchwałą nr 3/31/15 Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 21 stycznia 2015r. w sprawie przyjęcia programów: "Ramowy program ochrony ofiar przemocy w rodzinie" i "Ramowy program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie".

2. Założenia programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie:

1) Najważniejszym założeniem wszelkich działań podejmowanych wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie, w tym oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych powinno być uzyskanie bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy w rodzinie.
2) Istotne jest aby realizowane programy przyczyniały się do konstruktywnych zmian u sprawcy przemocy w rodzinie: w zachowaniu, przekonaniach dotyczących funkcjonowania rodziny, a także w kwestii odpowiedzialności za własne czyny.
3) Zawartość merytoryczna programu powinna zawierać:
   a) **Treści edukacyjne** mające dostarczyć informacji dotyczących dynamiki, etiologii i procesu powstawania wzorców zachowań z użyciem przemocy;
   b) **Metodę pracy nad zmianami behawioralno – poznawczymi** stwarzającą możliwość zmiany dotychczasowego sposobu myślenia i zachowań w relacji z osobami bliskimi, uwzględniającą wartości takie jak: szacunek i życzliwość wobec osób bliskich;
   c) **Rozpoznawanie i zmianę systemu przekonań i postaw osobistych** – program powinien tworzyć okazję obserwowania i refleksji dotyczących osobistego systemu przekonań, postaw i nastawień, które wzmacniają stosowanie przez nich przemocy – promowane powinny być alternatywne do przemocowych wartości i postawy.
4) Oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie nie prowadzi się w miejscach, w których udziela się pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie.

V. Cele programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

1. Cel główny: Powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie

Głównym celem oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie. Cel podstawowy ukierunkowany jest na rozpoznanie i zmianę zachowań oraz postaw osób stosujących przemoc w rodzinie. Najwyższym priorytetem oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest ochrona bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych przez osobę stosującą przemoc - w żadnym przypadku

nie powinno się akceptować sytuacji i zachowań, które mogłyby akcentować współodpowiedzialność osoby krzywdzonej za przemoc wobec niej stosowaną.

2. Cele szczegółowe:

   1) powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;
   2) zmiana zachowań przemocowych na konstruktywne z poszanowaniem praw i uczuć innych;
   3) uzyskanie informacji i umiejętności rozpoznawania mechanizmów podtrzymujących zachowania przemocowe;
   4) nabycie umiejętności reagowania bez przemocy w sytuacjach konfliktowych i stresujących;
   5) kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie;
   6) uzyskanie informacji o możliwości korzystania z działań pomocowych, interwencyjnych, prawnych, psychologicznych itp.;
   7) opracowanie własnego planu bezpieczeństwa w sytuacjach zagrożonych użyciem przemocy.

VI. Zawartość merytoryczna programu

Zawartość merytoryczna programu skoncentrowana jest na takich elementach jak edukacja, rozpoznawanie i zmiana systemu przekonań i postaw osobistych, zmiany behawioralno - poznawcze.

Baza merytoryczna programu opiera się na "Programie Duluth".

Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie składa się z dwóch części: edukacyjnej i korekcyjnej.

1. Część edukacyjna - przekazywanie wiedzy na temat kulturowo - obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy oraz konfrontowanie ze stereotypami promującymi przemoc, promocja wartości i idei wspierających godność osoby, dobro rodziny, równość płci oraz prawa kobiet i dzieci, a także odpowiedzialność za osobiste decyzje i gotowość ochrony słabszych.

2. Część korekcyjna - ćwiczenie nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania w grupie, praca nad rozpoznawaniem i zmianą przekonań i postaw osobistych poprzez analizę sytuacji przedstawionych w programie oraz swoich własnych sytuacji życiowych, nauka sprawowania skutecznej kontroli nad zachowaniami przemocowymi w rodzinie, stosowanie procedur behawioralno - poznawczych w celu korygowania postaw i zachowań związanych z przemocą, uczenie się umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej oraz samokontroli.
3. W procesie oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych mogą być wykorzystywane następujące metody pracy:
   1) wykłady;
   2) dyskusje;
   3) „burza mózgów";
   4) scenki/drama (materiał filmowy);
   5) analiza zadań domowych, prac pisemnych;
   6) praca indywidualna na tle grupy;
   7) informacje zwrotne;
   8) ćwiczenia umiejętności.

VII. Nabór i selekcja uczestników programu

Założone cele i działania zaplanowane do realizacji programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych mają głównie za zadanie zmianę w zakresie zachowań i postaw osób stosujących przemoc wobec bliskich.

1. Adresatami programu są:

1) osoby wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno - edukacyjnych;
2) osoby stosujące przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno - edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii;
3) osoby zmotywowane przez członków zespołów interdyscyplinarnych bez formalnego obowiązku udziału w programie;

4) uczestnicy, którzy chcą wziąść udział w programie z własnej inicjatywy na skutek obserwacji u siebie zmian zachowań i konsekwencji jakie w związku z tym pojawiły się w ich życiu;
5) osoby, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.

2. **Uczestnictwa w programie odmawia się** osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, osoby te kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia.

VIII. Warunki/ reguły uczestnictwa w programie

1. Warunkiem przyjęcia osoby do programu powinno być uznanie przez nią faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie.
2. Dla każdego uczestnika programu musi zostać sporządzone na piśmie wstępne rozpoznanie diagnostyczne obejmujące:
   1) okoliczności skierowania do programu;
   2) określenie czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc;
   3) najgroźniejsze oraz typowe formy i okoliczności przemocowych zachowań;
   4) aktualną sytuację rodzinna i zawodową;
   5) stwierdzenie, że osoba może uczestniczyć w programie;
   6) cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej.
3. Po wstępnym rozpoznaniu diagnostycznym z osobami wybranymi do programu następuje podpisanie kontraktu. Kontrakt zawiera:
   1) formalne wymogi dotyczące systematycznej obecności na zajęciach;
   2) wymóg uznania osobistej odpowiedzialaności za fakt stosowania przemocy w rodzinie;
   3) zobowiązanie do powstrzymywania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi;
   4) obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach;
   5) zobowiązanie uczestnika do powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych;

6) kontrakt powinien zawierać również informacje o konieczności monitorowania sytuacji rodzinnej i zachowań uczestnika programu pozostającego w kontakcie ze swoją rodziną.

4. Każdy uczestnik programu zobowiązany jest do podpisywania list obecności.
5. Prowadzący program dokonają oceny postępów wynikających z uczestnictwa w programie. Kryteria oceny dotyczyć będą następujących zagadnień:
   1) obecność na zajęciach;
   2) aktywność na zajęciach;
   3) otwartość na uczestników i przekazywane treści;
   4) wykorzystywanie poznanych technik;
   5) zachowywanie trzeźwości;
   6) nie stosowanie przemocy;
   7) zwracanie się o pomoc.

   Ocena powinna być stosowana na różnych etapach programu i stanowić podstawę do zwolnienia z uczestnictwa w programie.
6. Regulamin zajęć powinien zostać opracowany przez prowadzącego wspólnie z uczestnikami i przyjęty przez nich do przestrzegania.
7. Wobec osób, których uczestnictwo w programie związane jest z decyzją sądu lub prokuratury stosuje się powiadomienie tych organów o:
   1) przystąpieniu sprawcy przemocy do programu;
   2) każdej sytuacji uchylania się od udziału w programie;
   3) zakończeniu uczestnictwa w programie.
8. Uzyskane informacje od uczestników programu objęte są zasadą poufności z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnianie czynów zabronionych przez prawo.

IX. Realizacja programu

Realizatorem programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosującycych przemoc w rodzinie jest Powiat Sępoleński, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku, przy współpracy zatrudnionych specjalistów posiadających uprawnienia do pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie.

Kandydaci do prowadzenia zajęć w ramach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych powinni posiadać wykształcenie i kwalifikacje zgodne z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifiakcji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno – edukacyjne (Dz.U. 2011r., Nr 50, poz. 259).

1. Oddziaływania korekcyjno - edukacyjne prowadzone będa przez osoby, które:
   1) ukończyły studia II stopnia na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo - wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji;
   2) posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;
   3) mają udokumentowany co najmniej 3 letni staż pracy w instytucjach realizujących zadnia na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych realizowany będzie w latach 2023-2027, w przypadku pozyskania osób do programu. Jeden pełny cykl powinien obejmować nie mniej niż 60 godzin.
3. Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych realizowany będzie do dnia 15 grudnia danego roku.
4. Realizacja programu odbywać się będzie w systemie zamkniętym, nie przewiduje się dołączania w trakcie realizacji cyklu zajęć nowych osób.
5. Program obejmować będzie sesje indywidualne i sesje grupowe. Podstawową formą pracy korekcyjnej są spotkania grupowe, jednakże pożądane jest prowadzenie również nurtu pracy indywidualnej. Spotkania grupowe są jednym z bardziej efektywnych narzędzi w pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Istotnym elementem tego typu pracy jest wymiana doświadczeń pomiędzy uczestnikami grupy. Sprzyja ona poszerzeniu perspektywy klienta w odniesieniu do tego jak postrzega on własną przeszłość, obecną sytuację i przyszłość.

6. Przerwy między kolejnymi zajęciami w ramach programu nie powinny być dłuższe niż tydzień.
7. Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany będzie w oparciu o pomieszczenia pozyskane przez PCPR na potrzeby realizacji programu.

X. Monitoring i ewaluacja

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50 poz. 259): *„Przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie objęte są działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi prowadzonymi przez powiat lub podmioty, którym powiat zlecił realizację prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, a wyniki tych działań są wykorzystywane w pracach nad doskonaleniem i upowszechnieniem dalszych metod oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych."*

1. Monitoring i ewaluacja będą realizowane poprzez:
   1) przeprowadzenie badania ankietowego, dotyczącego postaw wobec przemocy, wśród uczestników zakwalifikowanych do programu, przed rozpoczęciem programu, w trakcie realizacji programu oraz po zakończeniu działań korekcyjno - edukacyjnych przez podmiot realizujący część szkoleniową;
   2) monitorowanie sytuacji rodzin sprawców przemocy w rodzinie - informacje uzyskane z ośrodków pomocy społecznej, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania rodzin, przedstawicieli zespołów interdyscyplinarnych, dzielnicowych.
2. Monitorowanie programu ma dostarczyć odpowiedzi na pytania:
   1) czy w trakcie kolejnych spotkań uczestnik zmieniał swoje zachowania na bardziej konstruktywne, korzystał z proponowanych w trakcie grupy rozwiązań?

2) czy jakość przeprowadzonych zajęć – sposób prowadzenia, przekazywane informacje przyczyniły się do osobistych korzyści z uczestnictwa w programie?
3) ile osób rozpoczynało grupę, ile ją ukończyło, czy udział w grupie przyczynił się do powstrzymania przemocy?

3. Monitoring prowadzony jest w trakcie trwania programu, jak również do 3 lat po jego zakończeniu.
4. Głównym celem monitoringu jest sprawdzenie czy działania podjęte w programie korzystnie wpływają na samych odbiorców oraz ich rodziny.

XI. Partnerzy programu

Skuteczna realizacja programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wymaga ścisłej współpracy z instytucjami i organizacjami, którymi są:

1) Ośrodki Pomocy Społecznej;
2) Zespoły Interdyscyplinarne;
3) Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4) Sąd;
5) Prokuratura;
6) Policja;
7) Rodziny uczestników programu;
8) Ochrona zdrowia;
9) Oświata.

XII. Źródła finansowania programu

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2021r., poz 1249 t.j.) opracowanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy do zadań administracji rządowej, zleconych powiatowi. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia budżet państwa. Planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu rokrocznie a realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazywanych samorządowi powiatowemu z budżetu państwa na ten cel.

Załącznik do Uchwały Nr LII/240/2022
Rady Powiatu w Sępólnie Krajeńskim
z dnia 16 grudnia 2022 r.

POWIATOWY PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE W POWIECIE SĘPOLEŃSKIM NA LATA 2023-2027

Opracowanie:
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą
w Więcborku

Sępólno Krajeńskie, grudzień 2022 r.

Spis treści

I. Wstęp 3

II. Definicja przemocy 5

III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie sępoleńskim 5

IV. Podstawy prawne i założenia programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie 11

V. Cele programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie 12

VI. Zawartość merytoryczna programu 13

VII. Nabór i selekcja uczestników programu 14

VIII. Warunki/ reguły uczestnictwa w programie 15

IX. Realizacja programu 16

X. Monitoring i ewaluacja 18

XI. Partnerzy programu 19

XII. Źródła finansowania programu 19

I. Wstęp

Programy oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie są integralnym elementem kompleksowych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy. Głównym ich założeniem jest eliminacja zachowań przemocowych u osób stosujących przemoc, poznanie alternatywnych dla przemocy zachowań, a także zatrzymanie przemocy. Oddziaływania w postaci programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc powinny być uzupełniane działaniami interwencyjnymi, jak i działaniami profilaktycznymi mającymi na celu zapobieganie wszelkim formom przemocy. Interwencje oparte na realizacji programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych powinny stanowić jedynie uzupełnienie całego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podstawową rolę powinny odgrywać interwencje karno - administracyjne.

Prezentowany program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest kompatybilny z Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Sępoleńskiego na lata 2023-2027.

Niniejszy program opracowany został na podstawie Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021–2026 – przyjętego Uchwałą Nr 1/39/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 stycznia 2021 r., ramowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 2014 r. oraz zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno - edukacyjne (Dz. U. z 2011, Nr 50, poz. 259).

Program ten jest rodzajem interwencji stosowanej wobec sprawców przemocy domowej. Podstawowym zadaniem programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych jest zastosowanie oddziaływań edukacyjnych, socjalizacyjnych oraz psychologicznych, mających wpływ na zmianę postaw i zachowań osób stosujących przemoc.

Możliwość realizacji programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych jest szansą na zapobieganie dalszym zachowaniom przemocowym, wykorzystując techniki terapeutyczne. Sprawca przemocy ma okazję do zmierzenia się ze swoim problemem, przepracowania go i zrozumienia, że relacje w rodzinie mogą być oparte na szacunku do osoby bliskiej.

II. Definicja przemocy

Przemoc jest zjawiskiem coraz bardziej powszechnym. Można się z nią zetknąć nie tylko w filmach i programach informacyjnych, ale niestety coraz częściej na ulicy, w szkole i we własnym domu. Przemoc w rodzinie jest tym rodzajem przemocy w stosunku do osób bliskich, której ujawnienie jest wyjątkowo trudne. Przemoc kierowana jest głównie ku osobom zależnym i określona jest jako zespół atakujących, nadzorujących i kontrolujących zachowań o charakterze fizycznym, seksualny i emocjonalnym, których celem jest zniewolenie ofiary, wyeliminowanie jej suwerenności, podporządkowanie jej myśli i działań żądaniom i potrzebom sprawcy.

Zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249 t.j.) przemoc to jednorazowe lub powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszając ich godność i nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określając zakres pomocy udzielanej ofiarom oraz wskazując środki mające na celu oddziaływania wobec osób stosujących przemoc.

III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie sępoleńskim

Powiat Sępoleński położony jest w województwie kujawsko-pomorskim w północno-zachodniej jego części. Siedzibą powiatu jest miasto Sępólno Krajeńskie. W skład reaktywowanego Powiatu Sępoleńskiego wchodzą cztery gminy: Sępólno Krajeńskie, Więcbork, Kamień Krajeński i Sośno, na terenie których leżą trzy miasta: Sępólno Krajeńskie, Więcbork i Kamień Krajeński. Liczba mieszkańców Powiatu Sępoleńskiego według danych Głównego Urzędu Statystycznego według stanu na 31 XII 2021 roku wynosiła 40.639 osób.

Zjawisko przemocy jest trudne do zdiagnozowania ze względu na znaczną, nieustaloną liczbę przestępstw. Z doświadczenia osób i organizacji zajmujących się przemocą domową wynika, że wszelkie statystyki nie oddają powagi problemu. Większość sytuacji przemocowych zachodzących wewnątrz rodziny w ogóle nie wychodzi na światło dzienne i nie jest zgłaszanych. W szczególności dotyczy to dzieci - ofiar przemocy w rodzinie, które z reguły nie potrafią same prosić o pomoc, a czasem dochodzi do zagrożenia ich zdrowia, a nawet życia.

1. Dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim, dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 1. Liczba przeprowadzonych interwencji domowych na terenie powiatu sępoleńskiego w latach 2019-2021

Rok	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych na terenie powiatu sępoleńskiego w związku z przemocą domową	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A"	Liczba prowadzonych postępowań przygotowawczych w związku z podejrzeniem przemocy	Liczba stwierdzonych przestępstw dotyczących znęcania się nad rodziną
2019	640	97	25	14
2020	755	110	34	24
2021	558	71	29	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim

Na podstawie danych przedstawionych powyżej, można stwierdzić, że na przestrzeni ostatnich 3 lat (tj. w latach 2019-2021), Policja podjęła 1.953 interwencje domowe na terenie Powiatu Sępoleńskiego w związku z przemocą domową. W 2021 roku porównując do lat 2019 i 2020 liczba przeprowadzonych interwencji w związku z przemocą domową spadła.

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A" w 2020 roku była najwyższa. W 2021 roku uległa zmniejszeniu.

Liczba prowadzonych postępowań przygotowawczych w związku z podejrzeniem przemocy na przestrzeni trzech lat w 2020 roku uległa wzrostowi, natomiast w 2021 roku zmalała.

W 2019 roku stwierdzono 14 przestępstw dotyczących znęcania się nad rodziną. W 2020 roku stwierdzono 24 przestępstwa, natomiast w 2021 roku stwierdzono 17 przestępstw.

Tabela 2. Liczba zastosowanych środków zapobiegawczych wobec sprawcy przemocy na terenie powiatu sępoleńskiego w latach 2019-2021

Wyszczególnienie	Liczba zastosowanych środków zapobiegawczych wobec sprawcy przemocy w postaci:		
	dozoru policyjnego	opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	tymczasowego aresztowania
Rok 2019	**2**	**0**	**0**
Rok 2020	**8**	**0**	**3**
Rok 2021	**5**	**2**	**0**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim

W latach 2019-2021 zastosowano łącznie 20 środków zapobiegawczych wobec sprawcy przemocy w rodzinie, z czego: 15 środków zapobiegawczych w postaci dozoru policyjnego, 2 środki zapobiegawcze w postaci opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym oraz 3 środki zapobiegawcze w postaci tymczasowego aresztowania.

2. Dane statystyczne Zespołów Interdyscyplinarnych działających przy ośrodkach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Sępoleńskiego, stanowiących najważniejszy element Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, mających na celu skupienie przedstawicieli wszystkich instytucji i służb z terenu danej gminy, których wspólne działania mogą kompleksowo przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie i stworzenia systemu wsparcia dla osób i rodzin gdzie występuje zjawisko przemocy, przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 3. Liczba procedur wszczętych oraz zakończonych dotyczących zjawiska przemocy na terenie powiatu sępoleńskiego w latach 2019-2021

Lp.	Procedury	Liczba procedur w okresie:		
		2019 rok	**2020 rok**	**2021 rok**
1.	**wszczęte,** w tym przez przedstawicieli:	**114**	**128**	**107**
	jednostek organizacyjnych pomocy społecznej	17	21	27
	policji	88	100	78
	oświaty	7	4	0
	ochrony zdrowia	0	0	2
	komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	2	3	0
2.	**zakończone,**	**101**	**94**	**91**

	w tym z powodu:			
	ustania przemocy i po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	55	44	58
	braku zasadności podejmowania działania	46	50	33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych działających przy ośrodkach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Sępoleńskiego

Jak wskazują dane w latach 2019 – 2021 ok. 77% wszczętych procedur zostało przez Policję. Ponadto, Niebieskie Karty były przekazywane przez ośrodki pomocy społecznej, placówki oświatowe oraz komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Ukazuje to współpracę pomiędzy instytucjami, która jest niezwykle ważna ze względu na uzupełnianie się ich działalności.

Zgodnie z danymi z Tabeli nr 3 na przestrzeni 3 lat wszczęto łącznie 349 procedur, natomiast zakończono 286 (z powodu ustania przemocy i po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy 157, a z powodu braku zasadności podejmowania działania 129).

Tabela 4. Działania podejmowane w związku z występowaniem przemocy w rodzinie przez klientów pomocy społecznej oraz przez członków grup roboczych na terenie powiatu sępoleńskiego w latach 2019-2021

Lp.	Działania podejmowane w związku z występowaniem przemocy w rodzinie przez:	2019 rok	2020 rok	2021 rok
1.	**klientów:**	**18**	**27**	**25**
	zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie	8	18	17
	wnioski o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego	8	7	3
	pozwy o eksmisję	2	0	2
	pozwy o wydanie nakazu opuszczenia lokalu	0	2	3
2.	**członków grup roboczych:**	**57**	**65**	**45**
	zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie	10	13	8
	wnioski o leczenie odwykowe lub zmianę formy leczenia	47	52	37

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych działających przy ośrodkach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Sępoleńskiego

Zgodnie z danymi z Tabeli nr 4 głównym działaniem podejmowanym przez klientów jest zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.

Na przestrzeni 3 lat z roku na rok widać, że głównym działaniem podejmowanym przez członków grup roboczych są wnioski o leczenie odwykowe lub zmianę formy leczenia.

Jak wynika z doświadczeń instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na terenie powiatu zjawisko to jest obecne w życiu mieszkańców Powiatu Sępoleńskiego, co potwierdzają informacje zawarte w powyższych tabelach. Na podstawie uzyskanych informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie można stwierdzić, że w analizowanym okresie zmalała ogólna liczba ofiar i sprawców przemocy objętych procedurą "Niebieskie Karty". W celu ulepszenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie istnieje konieczność realizacji działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Niezbędne jest podejmowanie działań mających na celu powstrzymanie przemocy i zmniejszenie skali tego zjawiska. W tym celu opracowano program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie. Wynika on również z zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat.

3. Zasoby instytucjonalne w Powiecie Sępoleńskim

Na terenie Powiatu Sępoleńskiego funkcjonują następujące instytucje, których działanie związane jest ze zjawiskiem przemocy w rodzinie:

1) **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku,** które wykonuje między innymi zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności: udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach, opracowywanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
2) **ośrodki pomocy społecznej tj. w Więcborku, Sępólnie Krajeńskim, Kamieniu Krajeńskim, Sośnie,** przy których funkcjonują Zespoły Interdyscyplinarne, które wykonują zadania gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności polegające na: tworzeniu gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, tworzeniu gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
3) **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sępólnie Krajeńskim** udzielająca pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzicom między innymi poprzez: wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności

negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej, problematyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;

4) **Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Tucholi,** kuratorzy sądowi prowadzą sądowe postępowania wykonawcze między innymi wobec sprawców przemocy skazanych na kary nieizolacyjne, a także sprawują nadzory nad rodzinami, w których występuje przemoc w formie zaniedbania;

5) **Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim,** której podstawowymi zadaniami są m.in. ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w tym prowadzenie interwencji w przypadku występowania przemocy w rodzinie, prowadzenie działań prewencyjnych wobec sprawców, zapewnienie ofiarom doraźnego bezpieczeństwa;

6) **jednostki poradnictwa specjalistycznego** działające przy ośrodkach pomocy społecznej oraz przy PCPR na terenie powiatu, tj. Punkt Poradnictwa Specjalistycznego w Więcborku dla Mieszkańców Powiatu Sępoleńskiego, Punkt Interwencji Kryzysowej w Więcborku, Punkt Interwencji Kryzysowej w Sępólnie Krajeńskim, Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przemocy w Rodzinie w Sośnie, Gminny Ośrodek Wsparcia w Kamieniu Krajeńskim. Oferowany rodzaj świadczonego poradnictwa to konsultacje prawne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, rodzinne, psychoterapia z zakresu leczenia uzależnień, a także terapia rodzinna;

7) **4 gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych tj. w Więcborku, w Sępólnie Kraj., w Kamieniu Kraj. oraz w Sośnie,** których podstawowym zadaniem jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.

Priorytetowymi kierunkami interwencji w zakresie działań podejmowanych przez w/w instytucje w zakresie realizacji działań na rzecz przeciwdziałania przemocy jest tworzenie i rozwijanie spójnego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie oraz pomoc rodzinom uwikłanym w zjawisku przemocy. Stworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie opartego

na współpracy różnych podmiotów ma na celu zwiększenie efektywności działań zmierzających do niwelowania tego niepożądanego zjawiska.

IV. Podstawy prawne i założenia programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

1. Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych określają następujące akty prawne:

1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249 t.j.);
2) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50 poz. 259);
3) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
4) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.);
5) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. z 2011r. Nr 209 poz. 1245);
6) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (Monitor Polski, Dziennik Urzędowy RP z dnia 31 grudnia 2021 rok, poz. 1204);
7) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026 - przyjęty Uchwałą Nr 1/39/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 stycznia 2021 roku;
8) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjęty Uchwałą nr 3/31/15 Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 21 stycznia 2015r. w sprawie przyjęcia programów: "Ramowy program ochrony ofiar przemocy w rodzinie" i "Ramowy program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie".

2. Założenia programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie:

1) Najważniejszym założeniem wszelkich działań podejmowanych wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie, w tym oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych powinno być uzyskanie bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy w rodzinie.
2) Istotne jest aby realizowane programy przyczyniały się do konstruktywnych zmian u sprawcy przemocy w rodzinie: w zachowaniu, przekonaniach dotyczących funkcjonowania rodziny, a także w kwestii odpowiedzialności za własne czyny.
3) Zawartość merytoryczna programu powinna zawierać:
   a) **Treści edukacyjne** mające dostarczyć informacji dotyczących dynamiki, etiologii i procesu powstawania wzorców zachowań z użyciem przemocy;
   b) **Metodę pracy nad zmianami behawioralno – poznawczymi** stwarzającą możliwość zmiany dotychczasowego sposobu myślenia i zachowań w relacji z osobami bliskimi, uwzględniającą wartości takie jak: szacunek i życzliwość wobec osób bliskich;
   c) **Rozpoznawanie i zmianę systemu przekonań i postaw osobistych** – program powinien tworzyć okazję obserwowania i refleksji dotyczących osobistego systemu przekonań, postaw i nastawień, które wzmacniają stosowanie przez nich przemocy – promowane powinny być alternatywne do przemocowych wartości i postawy.
4) Oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie nie prowadzi się w miejscach, w których udziela się pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie.

V. Cele programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

1. Cel główny: Powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie

Głównym celem oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie. Cel podstawowy ukierunkowany jest na rozpoznanie i zmianę zachowań oraz postaw osób stosujących przemoc w rodzinie. Najwyższym priorytetem oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest ochrona bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych przez osobę stosującą przemoc - w żadnym przypadku

nie powinno się akceptować sytuacji i zachowań, które mogłyby akcentować współodpowiedzialność osoby krzywdzonej za przemoc wobec niej stosowaną.

2. Cele szczegółowe:

   1) powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;
   2) zmiana zachowań przemocowych na konstruktywne z poszanowaniem praw i uczuć innych;
   3) uzyskanie informacji i umiejętności rozpoznawania mechanizmów podtrzymujących zachowania przemocowe;
   4) nabycie umiejętności reagowania bez przemocy w sytuacjach konfliktowych i stresujących;
   5) kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie;
   6) uzyskanie informacji o możliwości korzystania z działań pomocowych, interwencyjnych, prawnych, psychologicznych itp.;
   7) opracowanie własnego planu bezpieczeństwa w sytuacjach zagrożonych użyciem przemocy.

VI. Zawartość merytoryczna programu

Zawartość merytoryczna programu skoncentrowana jest na takich elementach jak edukacja, rozpoznawanie i zmiana systemu przekonań i postaw osobistych, zmiany behawioralno - poznawcze.

Baza merytoryczna programu opiera się na "Programie Duluth".

Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie składa się z dwóch części: edukacyjnej i korekcyjnej.

1. Część edukacyjna - przekazywanie wiedzy na temat kulturowo - obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy oraz konfrontowanie ze stereotypami promującymi przemoc, promocja wartości i idei wspierających godność osoby, dobro rodziny, równość płci oraz prawa kobiet i dzieci, a także odpowiedzialność za osobiste decyzje i gotowość ochrony słabszych.

2. Część korekcyjna - ćwiczenie nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania w grupie, praca nad rozpoznawaniem i zmianą przekonań i postaw osobistych poprzez analizę sytuacji przedstawionych w programie oraz swoich własnych sytuacji życiowych, nauka sprawowania skutecznej kontroli nad zachowaniami przemocowymi w rodzinie, stosowanie procedur behawioralno - poznawczych w celu korygowania postaw i zachowań związanych z przemocą, uczenie się umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej oraz samokontroli.
3. W procesie oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych mogą być wykorzystywane następujące metody pracy:
   1) wykłady;
   2) dyskusje;
   3) „burza mózgów";
   4) scenki/drama (materiał filmowy);
   5) analiza zadań domowych, prac pisemnych;
   6) praca indywidualna na tle grupy;
   7) informacje zwrotne;
   8) ćwiczenia umiejętności.

VII. Nabór i selekcja uczestników programu

Założone cele i działania zaplanowane do realizacji programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych mają głównie za zadanie zmianę w zakresie zachowań i postaw osób stosujących przemoc wobec bliskich.

1. Adresatami programu są:

1) osoby wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno - edukacyjnych;
2) osoby stosujące przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno - edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii;
3) osoby zmotywowane przez członków zespołów interdyscyplinarnych bez formalnego obowiązku udziału w programie;

4) uczestnicy, którzy chcą wziąść udział w programie z własnej inicjatywy na skutek obserwacji u siebie zmian zachowań i konsekwencji jakie w związku z tym pojawiły się w ich życiu;
5) osoby, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.

2. **Uczestnictwa w programie odmawia się** osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, osoby te kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia.

VIII. Warunki/ reguły uczestnictwa w programie

1. Warunkiem przyjęcia osoby do programu powinno być uznanie przez nią faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie.
2. Dla każdego uczestnika programu musi zostać sporządzone na piśmie wstępne rozpoznanie diagnostyczne obejmujące:
   1) okoliczności skierowania do programu;
   2) określenie czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc;
   3) najgroźniejsze oraz typowe formy i okoliczności przemocowych zachowań;
   4) aktualną sytuację rodzinna i zawodową;
   5) stwierdzenie, że osoba może uczestniczyć w programie;
   6) cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej.
3. Po wstępnym rozpoznaniu diagnostycznym z osobami wybranymi do programu następuje podpisanie kontraktu. Kontrakt zawiera:
   1) formalne wymogi dotyczące systematycznej obecności na zajęciach;
   2) wymóg uznania osobistej odpowiedzialaności za fakt stosowania przemocy w rodzinie;
   3) zobowiązanie do powstrzymywania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi;
   4) obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach;
   5) zobowiązanie uczestnika do powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych;

6) kontrakt powinien zawierać również informacje o konieczności monitorowania sytuacji rodzinnej i zachowań uczestnika programu pozostającego w kontakcie ze swoją rodziną.

4. Każdy uczestnik programu zobowiązany jest do podpisywania list obecności.
5. Prowadzący program dokonają oceny postępów wynikających z uczestnictwa w programie. Kryteria oceny dotyczyć będą następujących zagadnień:
   1) obecność na zajęciach;
   2) aktywność na zajęciach;
   3) otwartość na uczestników i przekazywane treści;
   4) wykorzystywanie poznanych technik;
   5) zachowywanie trzeźwości;
   6) nie stosowanie przemocy;
   7) zwracanie się o pomoc.

   Ocena powinna być stosowana na różnych etapach programu i stanowić podstawę do zwolnienia z uczestnictwa w programie.
6. Regulamin zajęć powinien zostać opracowany przez prowadzącego wspólnie z uczestnikami i przyjęty przez nich do przestrzegania.
7. Wobec osób, których uczestnictwo w programie związane jest z decyzją sądu lub prokuratury stosuje się powiadomienie tych organów o:
   1) przystąpieniu sprawcy przemocy do programu;
   2) każdej sytuacji uchylania się od udziału w programie;
   3) zakończeniu uczestnictwa w programie.
8. Uzyskane informacje od uczestników programu objęte są zasadą poufności z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnianie czynów zabronionych przez prawo.

IX. Realizacja programu

Realizatorem programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosującycych przemoc w rodzinie jest Powiat Sępoleński, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku, przy współpracy zatrudnionych specjalistów posiadających uprawnienia do pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie.

Kandydaci do prowadzenia zajęć w ramach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych powinni posiadać wykształcenie i kwalifikacje zgodne z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifiakcji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno – edukacyjne (Dz.U. 2011r., Nr 50, poz. 259).

1. Oddziaływania korekcyjno - edukacyjne prowadzone będa przez osoby, które:
   1) ukończyły studia II stopnia na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo - wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji;
   2) posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;
   3) mają udokumentowany co najmniej 3 letni staż pracy w instytucjach realizujących zadnia na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych realizowany będzie w latach 2023-2027, w przypadku pozyskania osób do programu. Jeden pełny cykl powinien obejmować nie mniej niż 60 godzin.
3. Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych realizowany będzie do dnia 15 grudnia danego roku.
4. Realizacja programu odbywać się będzie w systemie zamkniętym, nie przewiduje się dołączania w trakcie realizacji cyklu zajęć nowych osób.
5. Program obejmować będzie sesje indywidualne i sesje grupowe. Podstawową formą pracy korekcyjnej są spotkania grupowe, jednakże pożądane jest prowadzenie również nurtu pracy indywidualnej. Spotkania grupowe są jednym z bardziej efektywnych narzędzi w pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Istotnym elementem tego typu pracy jest wymiana doświadczeń pomiędzy uczestnikami grupy. Sprzyja ona poszerzeniu perspektywy klienta w odniesieniu do tego jak postrzega on własną przeszłość, obecną sytuację i przyszłość.

6. Przerwy między kolejnymi zajęciami w ramach programu nie powinny być dłuższe niż tydzień.
7. Program oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany będzie w oparciu o pomieszczenia pozyskane przez PCPR na potrzeby realizacji programu.

X. Monitoring i ewaluacja

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50 poz. 259): *„Przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie objęte są działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi prowadzonymi przez powiat lub podmioty, którym powiat zlecił realizację prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, a wyniki tych działań są wykorzystywane w pracach nad doskonaleniem i upowszechnieniem dalszych metod oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych."*

1. Monitoring i ewaluacja będą realizowane poprzez:
   1) przeprowadzenie badania ankietowego, dotyczącego postaw wobec przemocy, wśród uczestników zakwalifikowanych do programu, przed rozpoczęciem programu, w trakcie realizacji programu oraz po zakończeniu działań korekcyjno - edukacyjnych przez podmiot realizujący część szkoleniową;
   2) monitorowanie sytuacji rodzin sprawców przemocy w rodzinie - informacje uzyskane z ośrodków pomocy społecznej, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania rodzin, przedstawicieli zespołów interdyscyplinarnych, dzielnicowych.
2. Monitorowanie programu ma dostarczyć odpowiedzi na pytania:
   1) czy w trakcie kolejnych spotkań uczestnik zmieniał swoje zachowania na bardziej konstruktywne, korzystał z proponowanych w trakcie grupy rozwiązań?

2) czy jakość przeprowadzonych zajęć – sposób prowadzenia, przekazywane informacje przyczyniły się do osobistych korzyści z uczestnictwa w programie?
3) ile osób rozpoczynało grupę, ile ją ukończyło, czy udział w grupie przyczynił się do powstrzymania przemocy?

3. Monitoring prowadzony jest w trakcie trwania programu, jak również do 3 lat po jego zakończeniu.
4. Głównym celem monitoringu jest sprawdzenie czy działania podjęte w programie korzystnie wpływają na samych odbiorców oraz ich rodziny.

XI. Partnerzy programu

Skuteczna realizacja programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wymaga ścisłej współpracy z instytucjami i organizacjami, którymi są:

1) Ośrodki Pomocy Społecznej;
2) Zespoły Interdyscyplinarne;
3) Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4) Sąd;
5) Prokuratura;
6) Policja;
7) Rodziny uczestników programu;
8) Ochrona zdrowia;
9) Oświata.

XII. Źródła finansowania programu

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2021r., poz 1249 t.j.) opracowanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy do zadań administracji rządowej, zleconych powiatowi. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia budżet państwa. Planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu rokrocznie a realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazywanych samorządowi powiatowemu z budżetu państwa na ten cel.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
Marek Chan